

28.03.23

Група №24

Урок №35

Тема: Прикметник. Ступені порівняння прикметників.

Мета: повторити відомості про прикметник, розглянути поняття про ступені порівняння якісних прикметників, їх творення з точки зору стилістики; формувати вміння розпізнавати ступені порівняння прикметників, правильно вживати їх у мовленні, вдосконалювати культуру усного й писемного мовлення; виховувати загальнолюдські цінності.

Обладнання: проектор, мультимедійна презентація, картки-таблиці «Ступені порівняння прикметників», картки із тестуванням.

Соціокультурна змістова лінія: «Моя країна – Україна»

ПЕРЕБІГ УРОКУ:

I. Організаційний момент

Доброго дня! Мені б хотілося, щоб протягом уроку у вас зберігався чудовий настрій. Тому пропоную вам під час виконання різних вправ відстежувати свій настрій на уроці, малюючи на берегах своїх зошитів смайли: буде цікаво – ставте посмішки, якщо ні – похмурі обличчя.

II. Оголошення теми і мети уроку

Слайд № 1 Інтерактивна гра «Передбачення»

I	II	III
білий	біліший	найбіліший
гарний	кращий	якнайкращий
уважний	більш уважний	найменш уважний

На початку уроку я пропоную вам інтерактивну гру «Передбачення». Прочитайте слова, записані на дошці в три колонки. Обговоріть в парах, чим ці слова відрізняються, і спробуйте передбачити тему уроку

Так, молодці, ви вірно визначили тему нашого сьогоднішнього уроку.

Тепер, будь ласка, відкрийте зошити і запишіть у них:

Дата

Класна робота

Прикметник. Ступені порівняння прикметників.

III. Мотивація навчальної діяльності школярів

Тема «Прикметник» не є для вас новою. В попередніх класах ви вже вивчили граматичні ознаки та синтаксичну роль цієї частини мови.

Сьогодні ми з вами повинні навчитися правильно використовувати ступені порівняння прикметників відповідно до ситуації мовлення з точки зору стилістики. Адже неправильно вжиті форми ступенів порівняння

прикметників становлять велику групу граматичних помилок як в усному, так і в писемному мовленні.

IV. Актуалізація опорних знань

Перш ніж перейти до теми нашого уроку, давайте з вами пригадаємо, що нам відомо про прикметник з попередніх класів.

1. Пропоную вам **для повторення ознайомитися з таблицями-схемами**

V. Сприйняття й засвоєння учнями навчального матеріалу

СЛАЙД №2 Прикметник як частина мови. Онлайн-курс

https://www.youtube.com/watch?v=J_LKCVerZic

Слайд №3 1. Давайте з вами розглянемо таблицю на дошці та на картках і пригадаємо, які існують ступені порівняння

Ступені порівняння прикметників

Звичайний ступінь	Вищий ступінь		Найвищий ступінь		
	Проста форма	Складена форма	Проста форма	Складена форма	Складена форма
Нульовий	Основа прикметника звичайного ступеня + суфікси -іш-, -ш-	Прикметник звичайного ступеня + слова більш, менш	Основа простої форми прикметника вищого ступеня + префікс най	Проста форма найвищого ступеня + префікси як, що	Прикметник звичайного ступеня + слова найбільш, найменш
веселий	Весел +іш- ий	Більш веселий	найвеселіш ий	якнайвеселіш ий	Найбільш веселий

2. Бесіда з учнями

- Пригадайте, будь ласка, чи всі прикметники утворюють ступені порівняння так, як показано в таблиці?

Прикметники хороший, гарний, поганий, великий, малий утворюють ступені порівняння від інших основ

Запишіть в зошити:

Хороший – кращий

гарний – кращий

поганий – гірший

великий – більший

малий – менший

- А скажіть, чи всі якісні прикметники мають ступені порівняння?

Слайд № 4 Зверніть увагу на дошку:

Не мають ступенів порівняння якісні прикметники, які називають:

- а) абсолютні ознаки (мертвий, босий, лисий);
- б) масті коней (вороний, чалий, гнідий);
- в) кольори, утворені від назв предметів (бузковий – від бузок, бордовий – від бордо (вино));
- г) складні назви кольорів і смаків (світло-зелений, гірко-солоний);
- д) прикметники, які виражають міру ознаки певними префіксами і суфіксами (премудрий, холоднуватий)

Слайд № 5

3. Робота з текстом – опорою

Берегиня роду і народу

Рухається історія, змінюються часи, удосконалюється життєдіяльність людини на землі, сягає фантастичних вершин наука й техніка, але неминущою цінністю, незмінною духовною, моральною величиною залишається в людському суспільстві Мати. Адже в основі загальнолюдської моралі – любов до Матері й шаноба до Материнства, які об'єднують людей незалежно від **будь-яких** відмінностей між ними. У цьому відношенні Мати і Материнство схожі на Сонце, яке несе життєдайне тепло всьому людству.

Кожної миті на земній кулі народжуються діти. І перше, що бачать вони, відкривши оченята, - материнські очі, лагідні, сяйливі, радісні.

Чи є в мові ніжніше, доступніше для немовляти, милозвучніше у своїй величчї і простоті слово, аніж «Мама» - слово, з яким ми приходимо у цей світ? У кожного є або була найближча і найдорожча людина – Мати. У кожного на денці душі лежить, як найкоштовніший скарб, спогад про материнську ласку й доброту. У найскладніші, найдраматичніші хвилини життя цей спогад гріє, підтримує, додає сил, надихає. І хоч куди б доля нас не закинула, у пам'яті жевріє материнська домівка, материнський поріг, материнське вікно, материнські руки, материнська душа.

I Спостереження : вписати із тексту прикметники (22)

II Орфографічна хвилинка. Чому так?

Невмируща, незмінна

Загальнолюдської, життєдайна

Об'єднати, пам'яті

Будь – яких, материнські

Зверніть увагу на фонетичні зміни, які можуть відбуватися при утворенні ступенів порівняння прикметників

Слайд № 6 Запишіть в зошити:

зьк, жк, з + ш = жч

- близький – ближчий

тяжкий – тяжчий

дорогий – дорожчий

Слайд № 6 *с, ст + ш = щ*

високий – вищий

товстий – товщий

Слайд № 7 Поставте виділені прикметники в найвищому ступені порівняння (доберіть різні варіанти). Як називаються такі пари слів?

1) **низька - висока**

2) **маленька - велика**

3) **холодний – теплий**

Слайд № 8 Лексична хвилинка. Поясніть значення виразу:

На денці душі

Слайд № 9 Відредагуйте речення

Спробуйте знайти в них стилістичні помилки та виправити їх.

1) На найвеликішій частині місцевості збудовано сучасну школу.

2) Район села Олександрівки вважається самим багатим на ставки та озера.

3) Із настанням зими на лід виходять найзавзяті рибалки.

4) Сільська бібліотека – найбільш більше книжкове зібрання в районі.

Слайд № 10 Конструювання

Створити твір – опис мами, використавши прикметники вищого і найвищого ступенів

Гра «Хто більше»

А тепер давайте з вами спробуємо визначити найкращого знавця української усної народної творчості. За 2 хвилини пригадайте і запишіть якнайбільше прислів'їв і приказок, до складу яких входять прикметники вищого або найвищого ступенів порівняння

VI. Закріплення матеріалу

Давайте з вами тепер повторимо те, що вивчили сьогодні на уроці

1. Бесіда з учнями:

- Які ступені порівняння прикметників ви знаєте?
- Які форми вони мають?
- Як утворюються?
- Навести приклади

2. Тестування на картках

Завдання: підписати своє прізвище на картці. У кожному завданні обвести правильну відповідь у коло.

Слайд № 11 Взаємоперевірка: обміняйтеся картками та перевірте один в одного написане за відповідями, поданими на дошці. Порахуйте кількість правильних відповідей і поставте оцінку. Максимальний бал, який ви можете поставити, сім.

VII. Оцінювання

Поверніть один одному тестові роботи.

За результатами тестування ви отримали оцінку. Тепер підрахуйте кількість смайлів, які ви отримали протягом нашого уроку, а потім додайте цю цифру до оцінки за тестування. Таким чином, ви отримаєте оцінку за сьогоднішній урок. Поставте її у графу самооцінювання, яка розташована на картці з тестуванням нижче, і передайте картки з останніх рядків на перші.

Слайд №12

Д/з: 1 – 5 балів: вивчити матеріал таблиці «Ступені порівняння прикметників», записи в зошитах; утворити всі можливі форми ступенів порівняння від прикметників здоровий, теплий, рідний, чорний, чудовий, гарячий, улюблений.

6 – 12 балів: скласти твір-мініатюру на тему «Рідне село», використовуючи різні форми ступенів порівняння поданих прикметників

1. У якому рядку допущено помилку при творенні вищого ступеня порівняння прикметників?

- А) більш влучний, вужчий, менш приємний, тепліший, менш вдалий
- Б) менш старанний, переконливіший, нижчий, важчий, більш здібний
- В) більш відомий, веселіший, здоровіший, більш переконливий, дотепніший
- Г) більш ефективний, більш вимогливіший, дорожчий, мудріший, менш впертий

2. У якому рядку всі прикметники вжито у формі ступенів порівняння?

- А) Ліпший, якнайглибший, найменш вдалий, більш прогресивний, яскравіший від усіх
- Б) менший, найвищий, щонайважчий, кращий від усіх, м'якенький
- В) новенький, білуватий, мовчазніший, більш детальний, щонайсолодший
- Г) багатший, задовгий, дуже повільний, помітніший, кисліший за усе

3. З'ясуйте, в якому рядку наведено тільки ті прикметники, від яких неможливо утворити ступенів порівняння

- А) лагідний, стійкий, грандіозний, величний, мовчазний
- Б) босий, оранжевий, злющий, премудрий, порожній
- В) мертвий, голий, вороний, замалий, бордовий
- Г) чалий, надпотужний, малуватий, відважний, бережливий

4. Вкажіть, у якому рядку в усіх прикметниках при утворенні вищого ступеня порівняння відбуваються зміни приголосних

- А) легкий, боязкий, слизький, ковзкий, різний
- Б) дорогий, близький, низький, дужий, вузький
- В) довгий, сторожовий, в'язкий, кавказький, тугий
- Г) свіжий, довжелезний, порожній, важкий, дорожній

5. У якому рядку розміщено тільки ті прикметники, ступені порівняння яких творяться від інших основ?

- А) прозорий, страшний, скромний, рішучий, вдалий
- Б) свіжий, молодий, дешевий, блідий, дерев'яний
- В) щирий, високий, гіркий, сміливий, радісний
- Г) великий, малий, поганий, гарний, добрий

6. Виберіть рядок, у якому в усіх прикметниках проста форма вищого ступеня порівняння твориться за допомогою суфікса –ш-:

- А) солодкий, швидкий, легкий, дешевий, рідкий
- Б) короткий, довгий, модний, широкий, мудрий

- В) чорний, солоний, гіркий, дотепний, багатий
- Г) злий, поганий, хитрий, підступний, кумедний

7. У якому рядку всі прикметники вжито у формі вищого ступеня порівняння?

- А) Дотепніший, мудріший, довший, більш вимогливий, нездоланний
- Б) виваженіший, зрозуміліший, менш довірливіший, цікавіший
- В) довший, вищий, легший, ліпший, крикливіший
- Г) гірший, світло-синій, здоровіший, більш впевнений, кращий

Оцінка за тестування _____

Фото виконаних завдань надсилати мені на електронну пошту

tanita.yar2018@gmail.com

У темі листа вкажіть ваше прізвище, номер групи та № уроку.